

Raznoterosti.

Levstikova slavnost v Velikih Laščah. Tudi Levstiku so postavili rodoljubi spomenik in odkrili ga dne 11. t. m. Spomenik ta je dvojen: 1. Spominska, iz kamena izsekana piramida na trgu v Laščah. 2. Spominska plošča pritrjena na rojstno hišo v Rétijah. Doneske za ta namen so nabirali pri rodoljubih; poseben odbor je skrbel, da se je izdelal ne predrag, a vendar primeren spomenik. Ker je imela slavnost mnogo sličnega sè slavnostjo Vodnikovo, ne kaže, da jo obširno popisujemo, toliko manj, ker je »Dom in Svet« postavil pokojniku, kolikor sedaj vémo, še najboljši spomenik, objavljajoè lani životopis njegov in natanèen pregled njegovega delovanja.

Slavnost sama se je vršila dostojno. Slavnostni govor je imel gosp. notar in deželni poslanec Janko Krsnik. Govoril je o Levstikovem bednem življenju, njegovem pomenu in zaslugah na slovenskem leposlovnem in jezikoslovnem polju.

Dve reèi naj nam oznanja in klièe spomenik Levstikov: kakor Levstik, céni Slovenec k re post in hodi za njo do zadnjega izdihljeja! Trudi se pa tudi za temeljito uèenost brez napuha in delaj ž njo èast domovini!

† Ivan Kukuljeviè-Sakcinski.

Bratje Hrvati žalujejo nad smrtjo enega izmed najodličnejših svojih sinov. Šel je v večni počitek — mož slave in èasti. Bil je: umirovljeni veliki župan zagrebski, predsednik »Maticе Hrvatske« in »Hrvatskog arkeološkièkog društva«, komandér ruskega reda sv. Vladimira, èastni èlen »Jugoslovanski akademiji znanosti in umetnosti«, vseučilišè v Kijevu in Harkovu, dopisujoè èlen akademiji nauk v Petrogradu, akad. v Pešti in Krakovem, v Kodanju, uèenega društva v Belemgradu itd. Podajmo tu le kratke èrtice iz njegovega življenja: Rojen je bil dne 29. maja 1816 v Varaždinu in vzgojen v Zagrebu v zavodu za plemenitaše. Od leta 1833—1842 je služboval kot vojak, potem stopil v civilno službovanje, odlikoval se l. 1848 kot voditelj naroda hrv. z veliko zgovornostjo.

Po raznih dogodkih se je odtegnil l. 1850 političnemu delovanju, deloval pa je do l. 1861 na slovstvenem polju. Od l. 1861—1867 je bil zagrebski veliki župan, na to po kratkem svitu nove èasti banskega namestnika umirovljen s pièlo pokojnino.

Deloval je slovstveno že z Gajem in v »Danici« objavljaj pesmi. Spisal je dalje igrokaza: »Juran i Sofija« in »Stjepko Šubiè«. Izdal je nekaj slovstvenih starin, osnoval »Društvo za jugoslovensku povjestnicu«, urejeval tega društva list »Arkiv«, pisal razprave, životopise, priobèeval večje preiskave, in »Matici Hrvatski« napisal l. 1887: »Glasoviti Hrvati prošlih vjekova«.

(Prim. »Dom in Svet« l. 1888, str. 30.) Njegovo slovstveno delovanje je torej jako obširno; uèenih spisov v latinskem jeziku še omenili nismo. Gotovo mu bode »Matica Hrvatska« postavila dostojen slovstveni spomenik in priliko bomo imeli zopet ozreti se — morebiti obširnejše — na tega odličnega Jugoslavana. Tudi Slovenci ga ne bomo zàbili.

† Adolfo Weber.

Ta slavni hrvatski pisatelj je umrl po noèi od 6.—7. t. m. v Zagrebu 65 let star. Veè o njem povemo prihodnjè.

Dr. Gr. Oglar (Carbonarius). Objavljamo mali donesek k životopisu Oglarjevemu. »Slovenec« št. 181 t. l. prinaša v »Listku«: O tem slavnem nakelskem rojaku objavil je vrlo uređovani »Dom in Svet« v 7. štev. tekoèega leta kratek, a zanimiv životopis. V njem se med drugim omenja, da je dr. Oglar do l. 1688., ko je postal zdravnik ruskega carja, služboval kot deželni zdravnik na Koroškem in Kranjskem. Ker pa še dozdej ni bilo nikjer omenjeno, da je ovi slavni mož služil tudi na Štajerskem in da je njegova soproga bila štajerska Slovenka, utegnejo naslednje životopisne drobtinice prijatelje domaèe zgodovine zanimati

L. 1681. umrl je večletni deželni zdravnik za Radgono in okolico dr. Janez Gašpar Zollner v Radgoni ter je bil 20. maja istega leta pokopan. Ker je kuga še vedno posamne žrtve pobirala, poslala je vlada takoj po smrti omenjenega zdravnika v Radgono dr. Gregorija Karbonarija, ki se je v hiši meščana Mat. Fluher-ja nastanil. Ko je slednji v prvi polovici januarija leta 1683. umrl, snubil je dr. Karbonarij njegovo vdovo in jo tudi dobil. Dne 3. avgusta l. 1683. bil je kot »Philosophiae- et Medicinae-Doctor, wie auch bestellter Physicus« ž njo poroèen. Ta mu je v Radgoni porodila dvoje otrok, namreè 30. januarija l. 1684. Jakobo Sabino Rebeço, dne 5. septembra l. 1685. pa Marijo Antonijo.

Od l. 1686. naprej zgine njegovo ime v tamošnjih matrikah in ker se že l. 1687. imenuje Janez Mison »Medicinae- Doctor« in deželni zdravnik v Radgoni smemo sklepati, da je dr. Karbonarij Radgono zapustil l. 1686.

Sv. Marko niže Ptujja, 5. avgusta 1889.

M. Slekovec, župnik.

Jezikoslovna opazka. V zadnji štev. »D. in S.« se èita na str. 158, l.: „... to velja tudi, èe seka stavek kaka apozièija“ (tako èitaj mesto opozicija), „ali kak stransk stavek itd.“ P. Ladislav pa piše l. 1867. da v sluèaju, ko bi apozièija sekala stavek, ne bi se smela staviti enklitika za glagolom. Vzged torej bi se prav glasil: „Adam, naš praòe, je živel v raju.“ Tako P. Ladislav, kar se i nam zdi pravo.

V zadnji štev. str. 160, v. 29 od spodaj èitaj pred „—vnet“ unemal.

Cena: Za celo leto 2 gld.; za pol leta 1 gld. Uredništvo in upravništvo je v Marijanišèu.

Izdajatelj, lastnik in urednik dr. France Lampe. Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.